

SKRIVARCIRKLAR OM KVINNORS ARBETSLIV

Kvinnors arbetsliv från mitten av 1900-talet och framåt är inte särskilt väl dokumenterat. Nu startar projektet Kvinnornas skrivbyrå i syfte att skapa en omfattande och varierad bild av vad kvinnor arbetat med i och utanför Dalarna.

Projektet genomförs som ett samarbete mellan Dalarnas forskningsråd, Dalarnas bygdegårdsdistrikt och Studieförbundet Vuxenskolan Dalarna-Gävleborg. Skrivarcirkarna leds av frilansskribenten Yvonne Gröning och Helena Kåks, DFR. Arbetet ingår i ett större EU-finansierat projekt ägt av organisationen Hela Sverige ska leva.

Arbetet kommer att bedrivas i skrivarcirklar, minst en i var och en av Dalarnas 15 kommuner. Dit är kvinnor i alla åldrar och med alla olika typer av erfarenheter välkomna. Berättelser

FOTO KARIN ALKANDESSON

Flera organisationer samverkar kring projektet Kvinnornas skrivbyrå. Projektet leds av fr v Karin Perers, Dalarnas bygdegårdsdistrikt, skribenten Yvonne Gröning, Helena Kåks, Dalarnas forskningsråd samt Gunilla Berglund, Studieförbundet Vuxenskolan Dalarna-Gävleborg.

kommer också att samlas in på andra sätt, t ex genom upprop och i samarbete med gymnasieskolor. Projektet kommer förhoppningsvis att resultera i ett stort skriftligt material, som sedan kan arkiveras för framtiden och finnas tillgängligt för forskning på olika nivåer.

Målsättningen är också att längre fram samla en del av materialet i en bok. Projektet är också tänkt som en språngbräda för lokala initiativ med historisk inriktning som utställningar, berättarkvällar etc.

Upplysningar: Helena Kåks, DFR
023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se

HUR LEVER UNGA VUXNA? DFR GÖR KOMMUNBESÖK

■ Hösten 2007 skickades 3000 enkäter ut med posten. Syftet var att kartlägga unga vuxnas levnadsvillkor i Dalarnas 15 kommuner. Enkäten genomfördes i samarbete mellan Dalarnas forskningsråd/IFO Forum, Region Dalarna, Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden, Försäkringskassan och Landstinget Dalarna. Resultaten har sammanställts och analyserats i rapporten *Unga vuxna i Dalarna 2008 – en regional kartläggning av unga vuxnas livsvillkor* som finns att ladda ner på DFR:s hemsida www.dfr.se. Information om arbetet med unga vuxna samt ännu fler diagram än i rapporten finns på hemsidan www.ungavuxna.org.

Under hösten 2008 har kommunerna genom sina IFO-chefer erbjudits en presentation av enkätresultaten med fokus på den egna kommunen. Detta erbjudande har flera kommuner nappat på. Peter Möller från Dalarnas forskningsråd har redan varit i Orsa och Leksand och presentationer är också inbokade i Gäddede, Säter, Rättvik och Falun. Vilket fora han framträder i avgörs lokalt i kommunerna. Det kan var kommunstyrelser, socialnämnder och/eller forum där flera professioner möts.

Upplysningar: Peter Möller, DFR, 023-70 91 00, peter.moller@dfr.se
Marie Nyman, DFR/IFO, 023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se.

HUR FUNGERAR FLYKTINGMOTTAGANDET I DALARNA?

■ Dalarnas forskningsråd har fått i uppdrag av länsstyrelsen i Dalarna att göra en kartläggning av kommunernas flyktingmottagande i länet. Resultatet av denna kartläggning kommer att presenteras i samband med en heldagskonferens som länsstyrelsen Dalarna anordnar under hösten med rubriken: Effektivare mottagning och introduktion av nyanlända.

Upplysningar: Giovanna Iacobucci,
DFR, 023-70 91 77,
giovanna.iacobucci@dfr.se.
Upplysningar om konferensen:
Rusmira Pérez Dervic,
Länsstyrelsen Dalarna,
023-813 15
rusmira.dervic@w.lst.se

Följeforskning – ett ord i tiden

REFLEXION

”TILLSAMMANS HAR VI utan tvivel förstått kompetensutvecklingens svåra konst något bättre” är slutorden i en rapport som nyligen färdigställts på Dalarnas forskningsråd. Rapporten handlar om det arbete Stora Enso Kvarnsveden genomfört för att stärka medarbetarnas kompetens och utveckla arbetssätt och arbetsorganisation. Forskningsrådet har haft uppdraget att följa och utvärdera företagets satsningar.

För att fullgöra uppdraget var jag och min kollega Fredrika Säfström under drygt tre år frekventa besökare på bruket. Vi gick med några skiftpass, vi intervjuade flera gånger medarbetare och chefer på olika nivåer i organisationen. Under tiden arbetet pågick har vi återfört våra iakttagelser och reflexioner till ledningen. I företagets och våra egna ögon var vi följeforskare.

FOTO: GUNILLA NBERG

”Det var i samtalet, diskussionen och reflexionen som vårt lärande ägde rum.”

ORDET FÖLJEFORSKNING är en import från vårt västra grannland. Norska språket har en förunderlig förmåga att på ett vardagligt sätt fånga viktiga aspekter av ett fenomen. Följeforskningen var i vårt fall ett sätt att utvärdera. Som i alla utvärderingar innehåller också följeforskningen inslag av både kontroll och lärande, men i följeforskningen

läggs betoningen på lärande.

I detta sätt att utvärdera ingår att de lärdomar och erfarenheter som projektet erövrar ska användas direkt. De ska ha inflytande på projektarbetets ”nästa steg”. Alternativet är att summera då arbetet är avslutat,

men då är det för detta projekt för sent att justera sitt arbetssätt eller komplettera med ytterligare aktiviteter.

UTVECKLINGSSATSNINGARNA på Stora Enso Kvarnsveden var inte de första – vare sig på bruket eller generellt sett. Många mödosamt erövrade kunskaper och erfarenheter finns hos erfarna och kloka medarbetare. Och forskare har formulerat kompetensutvecklingsarbetets alla aspekter i teorier och vetenskaplig kunskap. För oss som följeforskare har vi sett det som en av våra uppgifter att förmedla denna vetenskap till dem som ska genomföra arbetet. Djupa och breda kunskaper borde öka sannolikheten att satsningarna ska nå sina målsättningar.

SLUTMENINGEN som jag inledde med börjar med ”tillsammans”. Våra informanter bidrog med långt mer än att ge oss följeforskare information. De frågor vi hade bjöd in till en gemensam reflexion över vad de varit med om, hur de såg på innehållet och på hur det genomfördes. Det var i samtalet, diskussionen och reflexionen som vårt lärande ägde rum. Någon annan kan inte lära åt mig, men jag kan inte heller göra det ensam. Vi behöver alla arbetskamrater, livserfarenheter, kunskaper från böcker, från lärare – för att djupare förstå det vi dagligen håller på med i våra arbeten.

Följeforskningens uppgift är att på ett positivt sätt bidra till detta livslånga lärande, både för den enskilde medarbetarens och för arbetsuppgiftens skull.

Jan Messing

UNGAS VILLKOR TEMAT FÖR HÖSTKONFERENS

Att öka länets attraktivitet för unga människor är en viktig utvecklingsfråga. Region Dalarnas höstkonferens hade i år temat ”Dalarna – en region för unga”.

Tanken med konferensen, som främst vände sig till politiker och chefstjänstemän, var att belysa ungas situation och inspirera till lokalt och regionalt arbete med ungdomsfrågor.

Programmet innehöll föreläsningar av forskare och praktiker, flertalet medlemmar i det nätverk kring unga och regional utveckling som initierats av DFR och under två år finansieras av Ungdomsstyrelsen. Helena Kåks, DFR, talade om de förändrade villkoren för att bli vuxen i dag. Lotta Svensson, FOU-centrum Söderhamn och Linköpings universitet, föreläste om drivkrafter bakom ungdomars utflyttning från mindre orter och ungas varierande tillgång till lokalt inflytande. Peter Waara, Uppsala universitet och Luleå tekniska universitet, belyste arbetets centrala betydelse för unga.

Eva Tjernström, kommunalråd i Söderhamn, Jacob Käll, föreningen Astrid Lindgrens hembygd och Jytte Rüdiger, Föreningen U-Land (Ung på landsbygden) gav exempel på lyckade lokala utvecklingsprojekt inom ungdomsområdet. Peter Möller, DFR och Högskolan Dalarna, presenterade den enkätundersökning som gjorts bland unga vuxna i Dalarna (se sidan 1).

Cecilia Malm, projektledare för Ung kraft vid Region Dalarna, och Therese Matz, projektledare för Miljötinget, berättade tillsammans med fyra ungdomar, Hannes Oscarsson och Klas Almstedt, Miljötingets programråd, Amanda Wikström, Ludvika ungdomsråd och Hana Muliqi, Mora ungdomsråd, om dessa satsningar på ökat ungdomsinflytande.

Med under konferensen fanns också Ungdomsstyrelsens generaldirektör Per Svensson som talade om den nationella ungdomspolitiken och ungdomsstyrelsens roll för att omsätta den i praktiken.

Upplysningar: Helena Kåks, DFR
023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se

FOTO HELENA KÅKS

Cecilia Malm (längst till vänster), projektledare för Ung kraft tillsammans med några av de medverkande. Fr v Hannes Oscarsson och Klas Almstedt, Miljötingets programråd, Amanda Wikström, Ludvika ungdomsråd, Hana Muliqi, Mora ungdomsråd. (Man kan även skymta Therese Metz, projektledare Miljötinget).

FOTO SARA TIGERSTRÖM

Forskare och praktiker föreläste vid konferensen. Bakre raden fr v Helena Kåks, Per Svensson, Fabian Sjö (Ungdomsstyrelsen) Lotta Svensson, Eva Tjernström, Jacob Käll, Peter Waara. Främre raden fr v Jytte Rüdiger, Peter Möller.

NY RAPPORT OM UNGA I HEDEMORA

■ Ett stort antal svenska kommuner genomför varje år Ungdomsstyrelsens Lupp-enkät. Den är tänkt att vara ett verktyg för att öka kunskap om ungdomars situation och effekterna av olika offentliga insatser.

Helena Kåks, DFR, har på uppdrag av Hedemora kommun bearbetat och analyserat den undersökning som där gjorts bland högstadies- och gymnasieungdomar. Arbetet finns presenterat i en enkel rapport, utlagd på Ungdomsstyrelsens hemsida (www.ungdomsstyrelsen.se/Utveckling/Kommunrapporter).

Upplysningar: Helena Kåks, DFR, 023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se

NATIONELL FOU-KONFERENS I FALUN

■ En intresseförening finns för FoU-enheter som i huvudsak finansieras av kommuner, landsting och regioner och som ligger utanför högskolorna. Föreningen heter ”FoU Välfärd. Intresseförening för FoU-miljöer inom välfärdsområdet”. Varje år genomför föreningen en nationell konferens där man diskuterar teorier och metoder för hur denna typ av enheter på bästa sätt kan arbeta för att vara nyttiga för sina ägare, hur man mäter nyttan, interaktiva forskningsmetoder, teorier kring kunskapsbildning med mera.

Även relevanta politikområden diskuteras, som t ex när konferensen i år hölls i Umeå. Där deltog Kerstin Wigzell, socialdepartementet, som presenterade sin utredning (SOU 2008:18) om hur staten kan stödja en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten.

Nästa år arrangeras konferensen av Dalarnas forskningsråd, FoU Välfärd - Region Gävleborg samt FoU-enheten vid Regionförbundet Uppsala län. Huvudansvarig är DFR och konferensen hålls i Falun 26–27 augusti 2009.

Upplysningar: Thomas Tydén, DFR, 023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se

DFR UTVÄRDERAR INDUSTRIELL IT I SANDVIKEN

■ Dalarnas forskningsråd har, i offentlig konkurrens, fått uppdraget att följa och utvärdera projektet Industriell IT vid Sandbacka Park i Sandviken. Inom Sandbacka Park, som är en företagsinkubator, har man under flera år arbetat med stöd och utveckling till IT-företag med inriktning på behov inom regionens stora processindustrier. Målsättningen för projektet är att konsolidera och vidareutveckla ett kompetenscentrum inom detta verksamhetsfält. Följeforskningen ska inriktas på att ge kunskapsstöd till styrgruppens och processledningen i deras strategiska arbete. Uppdraget pågår till och med december 2009.

Upplysningar: Jan Messing, DFR
023-70 91 38, 070-646 15 64, jan.messing@dfr.se

KVARNSVEDEN INVESTERAR I KOMPETENS

■ Sedan februari 2005 fram till våren 2008 har Dalarnas forskningsråd följt och utvärderat två utbildnings- och utvecklingsprojekt vid Stora Enso Kvarnsveden. Lärdomar och erfarenheter från dessa projekt redovisas nu i avrapporteringen ”Kompetensinvestering – exemplet Stora Enso Kvarnsveden”. En lärdom är att medarbetarnas, och därmed organisationens, kompetens är färskvärd. Marknaden, konkurrenterna, energipriser liksom teknikutveckling och krav på arbetets meningsfullhet driver på vad som ska betraktas som adekvat kompetens. Företagets förmåga att anpassa sig till dessa förändrade villkor har ett nära samband med hur man kan behålla och helst förstärka sin konkurrenskraft. Utbildnings- och utvecklingsåtgärderna ingår på detta sätt som en del i företagets långsiktiga förändringsstrategier.

Upplysningar: Jan Messing, DFR
023-70 91 38, 070-646 15 64, jan.messing@dfr.se

DFR ANALYSERAR SVERIGES FOU-MILJÖER

■ Dalarnas forskningsråd har fått i uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) att fortsätta arbetet med att identifiera, kartlägga och analysera Sveriges FoU-enheter. DFR har länge haft uppgiften att följa utvecklingen på FoU-området och detta projekt kommer att kunna visa var pilarna pekar idag.

Parallellt kommer vi att kartlägga och analysera regionala forskningsstrategier. De regionala forskningsstrategierna har framkommit för att regionerna ska kunna kraftsamla runt de strategiskt viktiga framtidsfrågorna. I projektet kommer vi att analysera innehåll samt implementering av dessa strategier. Viktiga frågor är: Vilka strategiska forskningsfrågor upplever regionerna som viktiga? Finns det några framgångsfaktorer för att förverkliga strategierna? Finns det några hinder, hur kan man komma över dem?

Projektet utförs av Johan Kostela och Thomas Tydén. Arbetet beräknas vara klart till sommaren 2009.

Upplysningar: Johan Kostela, DFR,
023-70 91 25, johan.kostela@dfr.se
Thomas Tydén, DFR
023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se

NY ANTOLOGI OM HUR REGIONAL FOU BYGGS UPP

■ Flera uppföljningar och utvärderingar av regionala FoU-miljöer, som till exempel Dalarnas forskningsråd, har genomförts under årens lopp. Den senaste av Socialstyrelsen år 2007. Trots begränsade resurser bedöms FoU-miljöerna vara mycket produktiva. I betänkande av ”Utredningen för en kunskapsbaserad socialtjänst” bedöms FoU-enheter utgöra en viktig roll i arbetet med att åstadkomma en evidensbaserad praktik, d.v.s. en praktik baserad på ”en sammanvägning av brukarens erfarenheter, den professionella expertis samt bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap”

Nu planeras en antologi som skiljer sig från tidigare rapporter genom att den berättas av dem som själva varit med att bygga upp och utveckla regionala FoU-miljöer. Det är deras erfarenheter av hur man tar sig fram i ospärat landskap som gestaltas. Hur har de gått tillväga för att bygga upp de speciella organisationer och miljöer som de faktiskt är?

Thomas Tydén är redaktör för antologin som finansieras med medel från Sveriges Kommuner och Landsting samt Socialstyrelsen.

Upplysningar: Thomas Tydén, DFR
023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se

HUND OCH TRÄDGÅRD I VÅRDEN

Den 16 september anordnade Äldreforum vid Dalarnas forskningsråd ett seminarium om att använda hund och trädgård som komplement i äldreården på Garpenbergs Utvecklingscentrum.

Ingeborg Höök, licensierad instruktör för arbete med vårdhundar från Delta Society i USA, berättade om arbetet med hund i olika typer av vård i bl.a. USA, och de riktlinjer som arbetats fram för arbete med vårdhund inom äldreården i Sverige. Maria Boivie, diplomerad vårdhundförare som tjänstgör med hunden Bosse inom äldreården i Uppsala, berättade hur vårdhund och förare kan stimulera och träna äldre demenssjuka personer genom bl.a. promenadssällskap, gymnastik och omvårdnad av hunden.

Utbildning för team med vårdhundförare och hund har startat i Uppsala i år, och nu undersöks intresset för en utbildning förlagd i Dalarna. Dalarnas första vårdhundsteam blev diplomerat den 4 oktober och kommer främst

Maria Boivie och Bosse visar för intresserade seminariedeltagare hur de arbetar tillsammans.

att arbeta inom äldreården och psykiatri i Avesta kommun.

Andra halvan av seminariet ägnades åt trädgård. Personal från två äldreboenden och en dagverksamhet i Dalarna berättade och visade bilder från sina trädgårdar, och berättade vad de brukar göra utomhus med de boende.

Dagens sista inslag handlade om utbildning och tillgänglighet i trädgårdar för demenssjuka äldre. Drygt 50 personer deltog i seminariet, de flesta från Dalarna och några från grannlänerna.

Upplysningar: Karin Bylén, DFR/ÄF, 0225-157 26, rehab@garp-giab.se

NYA PÅ DFR

Mitt namn är **Huub Kwantes** och jag kommer från Holland. Jag har läst antropologi både på Groningen Universitet i Holland och på

Uppsala Universitet. Som avslutning på min masterutbildning ska jag göra intervjuer med holländska invandrare som flyttat till Dalarna. Min forskning handlar om varför man flyttar och hur man trivs. Sedan år 2000 har många holländare emigrerat till Sverige och det finns redan mer än 100 holländare i Dalarna. Region Dalarna har tagit en aktiv del i att stimulera till denna invandring och försöker hjälpa dem som vill flytta till Dalarna på många sätt. Sedan i september har jag en arbetsplats på Dalarnas forskningsråd och jag kommer att finnas här fram till slutet av december.

Huub Kwantes, 073-92 98 608, h.kwantes@gmail.com

Jag heter **Giovanna Iacobucci** och är antropolog samt utbildad i projektledning vid Stockholms universitet. Jag kommer ursprungligen från Italien och har bott i Sverige sedan 2001.

Sedan augusti arbetar jag deltid på Dalarnas forskningsråd med en kartläggning av introduktionsinsatserna beträffande flyktingmottagning i Dalarnas kommuner. Utöver detta arbetar jag som projektledare för Italienska Riksförbundet och med min egen konsultfirma. Mina intresse- och kunskapsområden är mångfald, integration och hbt-frågor. Jag har även lång erfarenhet av den ideella sektorn, både som anställd inom ett etniskt riksförbund och som medlem i olika styrelser (bl.a. inom SIOS - Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige och RFSL). Jag kommer att arbeta på DFR fram till slutet av året för att sedan gå på mammaledighet.

Giovanna Iacobucci, 023-70 91 77, giovanna.iacobucci@dfr.se.

Jag heter **Elisabeth Ahnberg** och arbetar sedan mitten av augusti på Dalarnas forskningsråd. Mina uppdrag under

hösten är följeforskning av näringslivsprojektet Triple Steelix samt en förstudie rörande Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Jag har läst en tvärvetenskaplig utbildning vid Uppsala universitet. Inledningsvis på ett tvärvetenskapligt civilingenjörsprogram, men som avslutning valde jag att inrikta mina studier mot samhällsvetenskap och läste in kulturgeografi som huvudämne i examen. Jag är född och uppvuxen i Falun och på min fritid tycker jag bland annat om att umgås med min pojkvän, att vara ute i naturen och att träna.

Elisabeth Ahnberg, 023-70 91 30, elisabeth.ahnberg@dfr.se

SOCIALBIDRAG ÖKAR I LÅGKONJUNKTUR

■ IFO Forum har tillsammans med sex kommuner i Dalarna följt utvecklingen av försörjningsstödet från år 2007 till och med kvartal 1, år 2008. Utvecklingen har studerats utifrån de förändringar i välfärdssystemet som genomförts sedan början av 2007. Socialarbetarna befarade att människor som redan nu tillhör utsatta grupper kommer att få det än sämre och att kostnaderna för försörjningsstöd kommer att öka. Farhågorna besannas i viss utsträckning, vilket framkommer av den rapport som presenteras i samband

med en konferens som IFO Forum vid Dalarnas forskningsråd arrangerar under hösten.

Inbjudna till konferensen är politiker och socialarbetare från länets kommuner. Riksdagsman Peter Hultqvist är huvudtalare. Kommunerna kommer tillsammans med forskare från DFR att fortsätta följa utvecklingen för de identifierade grupperna.

Ungdomar i åldrarna 18–24 år är överrepresenterade i förhållande till åldersgruppens andel av befolkningen. När konjunkturen var på uppåtgående

sjönk socialbidragskostnaderna som helhet i de flesta kommuner i landet – men detta skedde inte för de mest utsatta grupperna som står långt från arbetsmarknaden. När konjunkturen nu vänt och är på väg neråt ökar socialbidragen på nytt för alla grupper.

Rapporten kommer att kunna laddas ner gratis från Dalarnas forskningsråds hemsida, www.dfr.se.

Upplysningar: Karin Alexanderson, DFR/IFO
023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

FORSKNINGSCIRKLAR OM KÖNSPERSPEKTIV I SOCIALA BARNAVÅRDEN

■ Under hösten 2007 och våren 2008 har Marie Nyman från Dalarnas forskningsråd/IFO Forum tillsammans med åtta deltagare från fyra dalakommuner (Orsa, Gagnef, Säter och Vansbro) deltagit i projektet "Forskningscirkel om könsperspektiv i den sociala barnvården". Initiativtagare till projektet var Stiftelsen Allmänna Barnhuset som inbjöd, förutom Dalarnas forskningsråd, ytterligare fyra FoU-enheter (FoU i Väst, Fokus i Kalmar län, FoU i Stockholm samt Uppsala socialtjänst) att delta. Allmänna Barnhusets mål med forskningscirkelarna har varit att socialarbetare inom socialtjänsten ska utveckla ett tydligare könsperspektiv på barns behov och ges möjligheter att reflektera över könets betydelse i det sociala arbetet. Cirkelarbetet har inneburit att ta del av aktuell forskning, självreflexion och granskning av socialt arbete ur ett könsperspektiv.

Varje forskningscirkel har, inom ramen för det övergripande syftet, fått välja ett eget tema utifrån de förutsättningar och behov som funnits i forskningscirkelarna. Forskningscirkeln i Dalarna valde att arbeta med temat "Föräldraskapsutveckling utifrån ett könsperspektiv" riktat till föräldrar vars barn är omhändertagna. Hur det är att arbeta i forskningscirkel samt respektive forskningscirkels dokumentation över sitt tema kommer att kunna läsas i boken Att göra skillnad – könsperspektiv i socialt arbete med barn och ungdomar, som nu ges ut av Allmänna Barnhuset.

Upplysningar: Marie Nyman, DFR/IFO
023-70 91 85, marie.nyman@dfr.se

SAMARBETE SOCIALTJÄNST – SKOLA I ÄLVDALLEN

■ I Älvdalen har socialtjänsten och skolan under några år gemensamt finansierat en tjänst som socialsekreterare/kurator i skolan. Genom ett utökat samarbete mellan skolan och socialtjänsten såg man möjligheten att tidigare upptäcka och åtgärda problem.

En utvärdering av arbetet har genomförts, men inte som det var tänkt, då skolan valde att avsluta sitt samarbete och istället anställa en egen kurator. Detta är i linje med de resultat som också redovisas i utvärderingen.

Att vara skolkurator anställd av socialtjänsten medför en sammanblandning av roller – det blir otydligt för personal, elever, föräldrar och kuratorn själv vilken myndighet man representerar. Behovet av ett nära samarbete kvarstår dock och skolans beslut att anställa en egen kurator hindrar inte att socialsekreterare finns på skolan viss tid, men med ett tydligt uppdrag och en tydlig organisationstillhörighet.

Upplysningar: Ingrid Nyström svensk, DFR/IFO
023-70 91 82, ingrid.n.svensk@dfr.se

DFR SVARAR PÅ REMISS

■ Dalarnas forskningsråd har lämnat ett remissvar på betänkandet "Evidensbaserad praktik inom socialtjänsten – till nytta för brukaren" (SOU 2008:18). I svaret poängteras att det är viktigt att i diskussionen göra skillnad mellan att skapa evidensbaserad kunskap och att utveckla en evidensbaserad praktik. Att forska om effekter i syfte att få evidensbaserad kunskap är en sak, med sina särskilda svårigheter, men att utveckla en evidensbaserad praktik är något annat. Jämförelser med hälso- och sjukvården kan i vissa avseenden vara berättigade men inte i alla.

Det krävs en gedignare analys av vad evidensbaserad praktik betyder i socialtjänstens dagliga arbete – utifrån socialtjänsten som organisation med dess speciella förutsättningar och innehåll. En analys som även tar sin utgångspunkt i socialtjänstens praktik och inte enbart i statens perspektiv. Med sådan kunskap i botten skulle förslagen i ett betänkande få delvis en annan utformning.

Upplysningar: Thomas Tyden, DFR,
023-70 91 76, thomas.tyden@dfr.se
Karin Alexanderson, DFR/IFO
023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

HANDLEDNING FÖR CHEFER INOM SOCIALTJÄNST

■ Socialtjänstens IFO-verksamheter i länet har visat intresse för en kombinerad utbildning/handleddning för sina förste socialsekreterare eller motsvarande. En första grupp har startat med tio deltagare från fyra kommuner och man ska hålla på i tre terminer. Handleddningen är upplagd så att mellanchefens roll och det personliga ledarskapet fokuseras – med direkt koppling till den praktik där man är verksam

Handledare är Rani Reissmüller, auktoriserad socionom och gestaltterapeut, verksam vid Gestaltforum i Stockholm. Hon utbildar i handleddning på universitetsnivå och arbetar utifrån ett systemiskt och gestaltterapeutiskt perspektiv.

Upplysningar: Karin Alexanderson,
DFR/IFO
023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

NY ORGANISATION I SÄTER UTVÄRDERAD

■ På uppdrag av Socialnämnden i Säter har en uppföljning av en organisationsförändring genomförts. Bakgrunden till organisationsförändringen, som skett i flera steg, var främst att tydliggöra ansvarsfördelningen i organisationen gällande verksamhet, personal och budget. Resultatet visar att man lyckats väldigt bra i sina ambitioner även om det alltid finns frågor att arbeta med.

Utvärderingen genomfördes av Mia Lind vid Dalarnas forskningsråd.

Upplysningar: Socialchef Marianne Trana,
0225-55 170
Karin Alexanderson DFR/IFO
023-70 91 37, karin.alexanderson@dfr.se

Karin Alexanderson har, på inbjudan från Sveriges kommuner och landsting, deltagit i en hearing om FoU-enheternas roll i implementeringen av riktlinjerna inom missbruks- och beroendevården. Karin ingår också i en expertgrupp på SKL vad gäller utbildning och implementering som är knutet till samma arbete.

Karin Alexanderson höll ett seminarium på FoU Valfärds årliga konferens i Umeå i augusti utifrån frågan hur FoU-enheterna kan understödja utvecklandet av ett evidensbaserat arbetssätt i socialtjänsten.

Johan Kostela har presenterat rapporten "Varför flytta?" för kommunstyrelse och ledningsgrupp i Leksand och Orsa. Rapporten handlar om varför människor flyttar till eller från Region Siljans kommuner.

Karin Alexanderson och Johan Kostela presenterade ett föredrag på Föreningen Sveriges Socialchefer årliga konferens. Anförandet handlade om implementering av nya metoder inom socialtjänsten.

Claes Herlitz har föreläst om äldres boende i Dalarna idag och i framtiden vid konferensen "Bostadsmarknad i Dalarna 2008" på länsstyrelsen 16 maj.

Den 9 oktober föreläste Claes Herlitz om FoU-arbetet vid ÄldreForum vid Fjärde Nätverkskonferensen för universitet och högskolor inom äldreområdet.

Johanna Jansson har föreläst om ÄldreForums enkätundersökning rörande särskilt boende och seniorboende för äldre i Dalarna vid konferensen "Bostadsmarknad i Dalarna 2008" på länsstyrelsen 16 maj.

Två medarbetare vid DFR/IFO forum, Marie Nyman och Ingrid Nyström Svensk, har i höst påbörjat en masterutbildning i utvärdering på distans. Den tvååriga utbildningen ges av universitetet i Örebro och Mälardalens högskola i samverkan och sker på halvfart.

Thomas Tydén har föreläst om "Innovations in late nineteenth Century in Russia – the Branobel example" på konferensen IANM vid the Mining Institute, St Petersburg den 29 mars 2008

Thomas Tydén har varit inledningsföreläsare på FoU Valfärds nationella konferens i Umeå den 27–28 augusti 2008. Titel på föreläsningen var "Och vad händer sen? Fria tankar om framtidens FoU."

Thomas Tydén har föreläst om hur man kan arbeta vid regionala FoU-enheter inom välfärdsområdet som finns utanför högskolan för samtliga FoU-enheter i Östergötland. Linköping den 10 september.

Thomas Tydén har lett en heldagsutbildning om "Nätverk för lärande" för ett femtiotal rektorer och specialpedagoger i Uppsala arrangerat av Regionalpedagogiskt kunskapscentrum.

Peter Möller har föreläst om utanförskapet i Dalarna på ett seminarium om socialt företagande arrangerat av Coomanion, i Borlänge 30 maj.

Peter Möller var den 7 oktober i Tällberg och presenterat resultaten i enkätundersökningen om Unga vuxnas livsvillkor för politiker och tjänstemän i Dalarna på Region Dalarnas årliga forum för regional utveckling.

Helena Kåks och Peter Möller medverkade i augusti som föreläsare vid seminariet Unga och regional utveckling i Söderhamn. Helena talade om individualisering som vår tids norm och hur den påverkar unga. Peter föreläste om den försämrade situationen för unga vuxna bl a vad gäller ekonomi och psykisk hälsa. Seminariet arrangerades av det nätverk för forskare och praktiker med inriktning mot unga och regional utveckling som DFR initierat och som Ungdomsstyrelsen finansierar.

Helena Kåks har föreläst för gymnasieelever på samhällsprogrammet vid Domarhagsskolan i Avesta om vad det kan innebära att arbeta som etnolog.

Helena Kåks medverkade i augusti som föreläsare vid en konferens med studie- och yrkesvägledare på Arbetets museum i Norrköping. Temat var vuxenblivande och behovet av reflexion i olika typer av valsituationer.

Vill du också prenumerera på DFR-nytt? Kontakta Gunilla Holm Nyberg. Adressen finns i rutan här intill. Prenumerationen är gratis.

Nya nätrapporter från DFR. Laddas ner på www.dfr.se/publicerat

UNGA VUXNA I DALARNA 2008 – EN REGIONAL KARTLÄGGNING AV UNGA VUXNAS LIVSVILLKOR

av Peter Möller, Mia Stålgren Lind,
Marcus Lind, Helena Kåks
Arbetsrapport 2008

■ Rapporten redovisar resultatet av en kartläggning hösten 2007 av unga vuxnas livsvillkor i Dalarna. Ett tydligt resultat är att arbete har betydelse för ungas vilja att bo kvar i eller flytta tillbaka till sin hemkommun. Etableringen på arbetsmarknaden har betydelse, där de med fast- eller heltidsanställning är mindre benägna att flytta än de med tillfällig- eller deltid-ansställning. Mest benägna att flytta är studenter i olika utbildningar.

Kvinnor har i högre utsträckning än män tillfälliga anställningar och deltid-ansställningar. De uppger sig också ha en mindre meningsfull fritid, vilket är en annan faktor som påverkar viljan att stanna kvar. Färre kvinnor än män uppger dock att de tror att de kommer att flytta från sin hemkommun. När man tittar på statistik över flyttningar är dock förhållandet det omvända, fler kvinnor än män flyttar från sina hemkommuner i Dalarna.

Undersökningen visade också att trots att de allra flesta unga vuxna uppger att de mår bra, lider en oroväckande hög andel av huvudvärk, ont i magen och sömnsvårigheter.

Upplysningar: Peter Möller, DFR
023-70 91 00, peter.moller@dfr.se
Helena Kåks, DFR
023-70 91 29, helena.kaks@dfr.se

VERKSAMHETSPLANERING OCH DELAKTIGHET – UTVÄRDERING AV DEL AV KOMPETENS- STEGEN I GAGNEF

av Inga Michaeli
Arbetsrapport 2008

■ År 2006 fick Gagnefs kommun medel från Kompetensstegen för att genomföra verksamhetsplaneringar vid ett antal enheter inom äldreomsorgen, där all personal skulle medverka. Målet för projektet formulerades som ökad delaktighet, motivation och kunskap bland personalen.

Projektet har utvärderats av Dalarnas forskningsråd. Intervjuer med projektledning, chefer och personal vid sju enheter har gjorts. Det visade sig finnas både positiva och negativa inställningar till arbetet med verksamhetsplanering och resultatet av projektet kan ses som ganska svagt vad gäller målsättningen ökad delaktighet genom verksamhetsplanering.

Samtidigt påpekade projektledningen att det hade hänt mycket med personalen under arbetet. De hade blivit öppnare, gladare, tog initiativ, hade vuxit som personer. Även om personalen inte tyckte att verksamhetsplaneringen som sådan varit något positivt, så hade de många gemensamma träffarna tillsammans med chefen tydligt haft en positiv effekt.

Upplysningar: Inga Michaeli, DFR/ÅF
023-70 91 23, inga.michaeli@dfr.se

UTVÄRDERING AV KOMPETENSSTEGEN I SÄTER – VALIDERING AV FAKTISK KOMPETENS SAMT UTBILD- NING TILL UNDERSKÖTERSKA

av Sara Wolff
Arbetsrapport 2008

■ Sätters kommun av har via den statliga satsningen Kompetensstegen validerat och utbildat 20 vårdbiträden till undersköterskor under åren 2006–2007. Syftet med utvecklingsprojektet innebar att höja grundkompetensen hos personalen så att brukarna/omsorgstagarna får den vård de är i behov av. Dalarnas forskningsråd har följt och utvärderat kommunens arbete.

Utvärderingen visar att flera av kommunens mål med utbildningen uppnåts. Det främsta målet innebar att samtliga elever skulle åstadkomma godkänt i de kurser som ingick i utbildningen, vilket uppnåddes. I övrigt kan nämnas att de största förväntade effekterna har kunnat urskiljas i en höjd kunskapsnivå, garanti för omvårdnad av kompetent personal samt ökad nytta för omsorgstagarna.

Upplysningar: Sara Wolff, DFR/ÅF
023 70 91 87, sara.wolff@dfr.se

UTVÄRDERING AV KOMPETENSSTEGEN I FALUN – IMPLEMENTERING AV SOCIAL DOKUMENTATION

av Sara Wolff och Marie Nyman
Arbetsrapport 2008

■ Falu kommun har via den statliga satsningen Kompetensstegen implementerat social dokumentation inom vård- och omsorgsområdet under åren 2006–2007. Syftet med utvecklingsprojektet innebar att förbättra och utveckla den sociala dokumentationen. Dalarnas forskningsråd har följt och utvärderat kommunens arbete.

Utvärderingen visar att kommunens förväntade effekter till viss del uppnåts. Bl a kan konstateras att brukarnas individuella önskemål och behov av insatser i och med detta är mer tydligt dokumenterade. Resultaten av utvärderingen visar även att projektet skapat rutiner för hur social dokumentation ska utföras. Däremot kvarstår en del arbete, dels kring personalens förståelse för och innebörden i de sociala sökorden, vilket är grunden i den sociala dokumentationen. Vikten av att brukarsamtalen tydliggörs än mer och att enhetscheferna kontinuerligt följer upp dessa, är likaså ett arbete kommunen bör prioritera.

Upplysningar: Sara Wolff, DFR/ÅF
023 70 91 87, sara.wolff@dfr.se